

Bruxelles, 5.7.2016.
COM(2016) 442 final

2016/0204 (APP)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o uspostavi Višegodišnjeg okvira Agencije Europske unije za temeljna prava za 2018. – 2022.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Vijeće je 15. veljače 2007. donijelo Uredbu (EZ) br. 168/2007 (Uredba)¹ o osnivanju Agencije Europske unije za temeljna prava (Agencija). Agencija je započela s radom 1. ožujka 2007.

Cilj je Agencije pružiti relevantnim institucijama, tijelima, uredima, agencijama i državama članicama Unije pomoć i stručno znanje o temeljnim pravima pri provedbi prava Unije te podršku kad poduzimaju mjere ili određuju smjer djelovanja unutar svojih područja nadležnosti kako bi potpuno poštovala temeljna prava. Zadaće povjerene Agenciji utvrđene su u članku 4. Uredbe i odnose se na prikupljanje, analizu i širenje pouzdanih i usporedivih informacija i podataka, razvijanje metoda i standarda za poboljšanje usporedivosti, objektivnosti i pouzdanosti podataka na europskoj razini te sastavljanje zaključaka i mišljenja o određenim temama za institucije Unije i države članice. Agencija uz to povećava informiranost javnosti o temeljnim pravima i širi informacije o svojem radu. Agencija obavlja svoje zadaće unutar područja primjene prava Unije. Agencija se pritom poziva na temeljna prava utvrđena u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji. Agencija nije zakonodavno ili normizacijsko tijelo. Ona nije ovlaštena odlučivati o zakonitosti akata Unije ili o tome ispunjuju li države članice obveze propisane pravom Unije. Njezin rad od ključne je važnosti za pružanje podataka, pomoći i stručnosti u područjima temeljnih prava u cilju podupiranja donošenja politika na temelju dokaza u cijelom EU-u, a time doprinosi i razvoju kulture temeljnih prava u EU-u.

U skladu s člankom 5. Uredbe, tematska područja djelovanja Agencije utvrđuju se u petogodišnjem Višegodišnjem okviru. Agencija obavlja svoje zadaće unutar tematskih područja utvrđenih u tom okviru. Višegodišnji okvir nije program rada. Programe rada Agencije svake godine donosi njezin upravni odbor unutar tematskih područja utvrđenih Višegodišnjim okvirom i to nakon što Komisija da svoje mišljenje. Na temelju zahtjeva Europskog parlamenta, Vijeća ili Komisije u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkama (c) i (d) Uredbe, Agencija može raditi izvan tih tematskih područja ako za to ima dovoljno financijskih i ljudskih resursa.

Ovim prijedlogom nastoji se uspostaviti Višegodišnji okvir za Agenciju za godine 2018. – 2022. u skladu s člankom 5. Uredbe. Trenutačni Višegodišnji okvir (2013. – 2017.) ističe na kraju 2017.

Petogodišnji Višegodišnji okvir Agencije mora se temeljiti na nizu elemenata propisanih člankom 5. Uredbe, primjerice:

- i. u pripremi prijedloga Komisija se savjetuje s Upravnim odborom;
- ii. Višegodišnji okvir mora biti usklađen s prioritetima Unije, uzimajući u obzir smjernice iz rezolucija Europskog parlamenta i zaključaka Vijeća u području temeljnih prava;
- iii. u Višegodišnjem okviru mora se primjereno voditi računa o financijskim i ljudskim resursima Agencije;

¹ SL L 53, 22.2.2007, str.1.

iv. Višegodišnji okvir mora sadržavati odredbe kojima se osigurava komplementarnost s ovlastima drugih tijela, ureda i agencija Unije, kao i s Vijećem Europe i drugim međunarodnim organizacijama aktivnima u području temeljnih prava;

v. tematska područja Višegodišnjeg okvira moraju uključivati borbu protiv rasizma, ksenofobije i povezanih oblika netrpeljivosti.

Komisija je pripremajući ovaj prijedlog uzela u obzir i sljedeća pitanja:

i. potrebu da se osigura da je Agencija u svojem radu usmjerena na ključna područja uzimajući u obzir njezine financijske i ljudske resurse;

ii. potrebu da se osigura kontinuitet rada Agencije, posebno s obzirom na to da je važno da Agencija tijekom godina dostavlja relevantne, objektivne, pouzdane i usporedive podatke;

iii. savjetovanja koja obavlja Agencija te njezine unutarnje i vanjske evaluacije.

Predložene teme:

Komisija na temelju navedenog predlaže postupanje u skladu s mišljenjem Upravnog odbora Agencije u kojem se predlaže potvrđivanje prethodnih tematskih područja i uklanjanje isključivanja pravosudne suradnje u kaznenim stvarima i dodavanje upućivanja na policijsku suradnju. Nadalje, u okviru teme povezane s integracijom Roma pojačali bi se aspekti socijalnog uključivanja. Predložena tematska područja za Višegodišnji okvir Agencije za godine 2018. – 2022. stoga su sljedeća:

- (a) *pristup pravosuđu i žrtve zločina;*
- (b) *jednakost i nediskriminacija;*
- (c) *informacijsko društvo i, posebno, poštovanje privatnosti te zaštita osobnih podataka;*
- (d) *pravosudna i policijska suradnja;*
- (e) *migracije, granice, azil i integracija izbjeglica i migranata;*
- (f) *rasizam, ksenofobija i povezana netrpeljivost;*
- (g) *prava djeteta;*
- (h) *integracija i socijalno uključivanje Roma.*

• Usklađenost s postojećim propisima u tom području politike i drugim politikama Unije

Trenutačni Višegodišnji okvir (2013. – 2017.) uspostavljen je 11. ožujka 2013. Odlukom Vijeća br. 252/2013/EU². U članku 2. te Odluke utvrđena su sljedeća tematska područja:

- (a) *pristup pravosuđu;*
- (b) *žrtve kriminala, uključujući naknadu žrtvama kriminala;*
- (c) *informacijsko društvo a posebno poštovanje privatnosti i zaštita osobnih podataka;*

² SL L 79, 21.3.2013., str. 1.

- (d) *integracija Roma;*
- (e) *pravosudna suradnja, osim u kaznenim stvarima;*
- (f) *prava djeteta;*
- (g) *diskriminacija na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije;*
- (h) *imigracija i integracija migranata, vize i granična kontrola te azil;*
- i) *rasizam, ksenofobija i povezana netrpeljivost.*

Ovim prijedlogom potvrđuje se za sljedeće petogodišnje razdoblje važnost tematskih područja utvrđenih za Agenciju za razdoblje 2013. – 2017. Nije povučena niti jedna tema. Potvrđivanjem postojećih tema osigurat će se kontinuitet i dosljednost rada Agencije. Omogućit će joj se da nastavi s aktivnostima koje su u tijeku i ponovi opsežne studije u tim područjima kako bi poboljšala usporedivosti i utvrdila trendove. Povrh toga, omogućit će joj se da poveća pouzdanost, objektivnost, relevantnost i usporedivost podataka koji su prikupljeni i koji će biti prikupljeni u tim područjima. Agencija će, uz to, moći razviti i povećati svoju stručnost u tim područjima.

Člankom 5. stavkom 2. točkom (c) propisano je da Višegodišnji okvir mora biti usklađen s prioritetima Unije, uzimajući u obzir smjernice iz rezolucija Europskog parlamenta i zaključaka Vijeća u području temeljnih prava. Pitanja povezana s temeljnim pravima navedena u rezolucijama Europskog parlamenta³ izaključcima Vijeća⁴ tijekom posljednje tri

³ Glavne nedavno donesene rezolucije Europskog parlamenta koje se odnose na temeljna prava: [Europski fond za izbjeglice](#), [Europski fond za povratak](#) i [Europski fond za integraciju državljana trećih zemalja](#) od 6.2.2013.; [Rješavanje potrošačkih sporova na internetu](#) od 12.3.2013.; [Rodni stereotipi u EU-u](#) od 12.3.2013.; [Borba protiv rasizma, ksenofobije i zločina iz mržnje](#) od 14.3.2013.; [Integracija migranata](#) od 14.3.2013.; [Jednako postupanje prema muškarcima i ženama](#) od 16.4.2013.; [Utvrdjivanje standarda za slobodu medija diljem EU-a](#) od 21.5.2013.; [Utjecaj krize na pristup ranjivih skupina skrbi](#) od 4.7.2013.; [Strategija EU-a za kibernetičku sigurnost](#) od 12.9.2013.; [Maloljetnici bez pratnje u EU-u](#) od 12.9.2013.; [Migracijski tokovi na području Sredozemlja, s posebnim naglaskom na tragične događaje kod Lampeduse](#) od 23.10.2013.; [Rodni aspekti europskog okvira za nacionalne strategije uključivanja Roma](#) od 10.12.2013.; [Program o pravima i građanstvu za razdoblje 2014. – 2020.](#) od 10.12.2013.; [Žene s invaliditetom](#) od 11.12.2013.; [Provedba nacionalnih strategija za integraciju Roma](#) od 12.12.2013.; [Kriminalizacija lezbijki, homoseksualca, biseksualca, transrodnih i interseksualnih \(LGBTI\) osoba](#) od 16.1.2014.; [Plan protiv homofobije i diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta](#) od 4.2.2014.; [Migrantice bez osobnih dokumenata u Europskoj uniji](#) od 4.2.2014.; [Nasilje nad ženama](#) od 25.2.2014.; [Temeljna prava u Europskoj uniji \(2012.\)](#) od 27.2.2014.; [Europski uhidbeni nalog](#) od 27.2.2014.; [Utjecaj programa nadzora NSA na temeljna prava građana EU-a](#) od 12.3.2014.; [Zaštita pojedinaca pri obradi osobnih podataka](#) od 12.3.2014.; [Obrada osobnih podataka u svrhe sprečavanja kaznenih djela](#) od 12.3.2014.; [Ocjenjivanje pravosuđa u pogledu kaznenog prava i vladavine prava](#) od 12.3.2014.; [Izvešće o građanstvu EU-a za 2013.](#) od 12.3.2014.; [Fond za azil, migracije i integraciju](#) od 13.3.2014.; [Sigurnost mrežnih i informacijskih sustava](#) od 13.3.2014.; [O ocjeni Stockholmskog programa sredinom razdoblja](#) od 2.4.2014.; [Vjerske slobode i kulturne razlike](#) od 17.4.2014.; [Jedinstveno digitalno tržište](#) od 27.11.2014.; [Situacija na Sredozemlju i potreba za cjelovitim pristupom EU-a migraciji](#) od 17.12.2014.; [Napredak u području jednakosti žena i muškaraca u Europskoj uniji 2013.](#) od 10.3.2015.; [Borba protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu](#) od 11.3.2015.; [Međunarodni dan Roma](#) od 15.4.2015.; [Ureda europskog javnog tužitelja](#) od 29.4.2015.; [Konvencija UN-ao pravima osoba s invaliditetom](#) od 20.5.2015.; [Strategija EU-a za jednakost žena i muškaraca nakon 2015.](#) od 9.6.2015.; [Europski program sigurnosti](#) od 9.7.2015.; [Stanje temeljnih prava u Europskoj uniji \(2013. – 2014.\)](#) od 8.9.2015.; [Migracije i izbjeglice u Europi](#) od 10.9.2015.; [Elektronički masovni nadzor građana EU-a](#) od 29.10.2015.; [Smanjenje nejednakosti s posebnim naglaskom na siromaštvo djece](#) od 24.11.2015.; [Kohezijska politika i marginalizirane zajednice](#) od

godine u velikoj mjeri potvrđuju važnost tema predloženih za Višegodišnji okvir 2018. – 2022. Upućuju i na važnost uključivanja policijske suradnje i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Nadalje, rasizam, ksenofobija i povezani oblici netrpeljivosti i dalje su glavna tema rada Agencije u prijedlogu, što je u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) Uredbe i s potrebom da se podacima i stručnošću Komisiji i državama članicama pruža potporapza provedbu Okvirne odluke Vijeća 2008/913/PUP o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima⁵.

Uz to, trajnom usmjerenošću na jednakost i borbu protiv diskriminacije, prava djeteta, migraciju i azil, zaštitu osobnih podataka, pristup pravosuđu, prava žrtava i pravosudnu suradnju dodatno će se podržati provedba propisa i politika EU-a u drugim važnim područjima temeljnih prava⁶. Integracija Roma i dalje je važan prioritet i područje u kojem

24.11.2015.; [Suzbijanje radikalizacije i novačenja europskih građana u terorističke organizacije](#) od 25.11.2015.; [Akt „Prema jedinstvenom digitalnom tržištu”](#) od 19.1.2016.; [Uloga međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti i obrazovanja u promicanju temeljnih vrijednosti EU-a](#) od 19.1.2016.; [Pretpostavke nedužnosti i pravo biti nazočan na suđenju u kaznenom postupku](#) od 20.1.2016.; [Postupovna jamstva za djecu osumnjičenu ili optuženu u kaznenim postupcima](#) od 9.3.2016.

4 Glavni nedavno doneseni Zaključci Vijeća o temeljnim pravima: [Izvešće Komisije iz 2012. o primjeni Povelje](#) od 29.5.2013.; [Strategija za kibernetičku sigurnost](#) od 22.7.2013.; [Strategija EU-a za kibernetičku sigurnost](#) od 23.10.2013.; [Evaluacija Agencije Europske unije za temeljna prava](#) od 5. – 6.12.2013.; [Suzbijanje zločina iz mržnje u EU-u](#) od 5.12.2013.; [Poboljšanje ravnopravnosti žena i rodne jednakosti](#) od 10.12.2013.; [Socijalno stanje u EU-u](#) od 12.3.2014.; [Izvešće Komisije o primjeni Povelje EU-a o temeljnim pravima za 2013.](#) od 21.5.2014.; [Sloboda, sigurnost i pravda te neka povezana horizontalna pitanja](#) od 16.7.2014.; [Zaštita i promicanje prava djeteta](#) od 5.12.2014.; [Primjena Povelje](#) od 22.5.2015.; [Kiberdiplomacija](#) od 11.2.2015.; [Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju](#) od 20.7.2015.; [Migracija](#) od 20.7.2015.; [Migracija](#) od 12.10.2015.

5 SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

6 Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, SL L 303, 2.12.2000., str. 16.; Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, SL L 180, 19.7.2000., str. 22.; Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Program EU-a za prava djeteta, COM(2011) 60 final; Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski migracijski program, COM(2015) 240 final; Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima, SL L 280, 26.10.2010., str. 1.; Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima, SL L 294, 6.11.2013., str. 1.; Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku, SL L 65, 11.3.2016., str. 1.; Direktiva 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima, SL L 132, 21.5.2016., str. 1.; Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj pravnoj pomoći za osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode i pravnoj pomoći u postupcima na temelju europskog uhiđenog naloga, COM(2013) 824 final; Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, SL L 119, 4.5.2016., str. 189.; Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4.5.2016., str. 1.;

Agencija ima još mnogo posla. Isticanje socijalne uključenosti u tom pogledu, kako je predložio Upravni odbor Agencije, u skladu je s promjenama u EU-u u tom području⁷.

Naposljetku, u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (e) Uredbe, prijedlog uključuje odredbe kojima se osigurava komplementarnost s ovlastima drugih tijela, ureda i agencija Unije, kao i Vijećem Europe i drugim međunarodnim organizacijama aktivnima u području temeljnih prava⁸. Najvažnije agencije i tijela Unije za ovaj prijedlog jesu Europski potporni ured za azil (EASO)⁹, Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica (FRONTEX)¹⁰, Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)¹¹, Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS)¹², Agencija Europske unije za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA)¹³, Ured Europske unije za pravosudnu suradnju (EUROJUST)¹⁴, Europski policijski ured (EUROPOL)¹⁵, Europska policijska akademija (CEPOL)¹⁶, Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EUROFOUND)¹⁷ i Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informatičkim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA).¹⁸

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna osnova odluke o uspostavi Višegodišnjeg okvira za razdoblje 2018. – 2022. jest članak 352. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). To je bila pravna osnova i za Odluku o uspostavi Višegodišnjeg okvira za 2013. – 2017.

Treba napomenuti da je pravna osnova za prvi Višegodišnji okvir za 2007. – 2012. bio članak 5. stavak 1. Uredbe o osnivanju Agencije (Uredba Vijeća br. 168/2007). Međutim, ta se pravna osnova ne može više upotrebljavati jer je to sekundarna pravna osnova u smislu presude Suda Europske unije u predmetu C-133/06¹⁹. Pravna osnova za prijedloge Višegodišnjeg okvira trebala bi biti odredba Ugovora. Budući da nema druge (preciznije) odredbe, pravna osnova trebala bi biti osnova za Uredbu Agencije, a ona je donesena na temelju članka 308. bivšeg Ugovora o Europskoj zajednici. Nakon stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona izmijenjena verzija tog članka postala je članak 352. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Okvir EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020., COM(2011) 173 final; Preporuka Vijeća od 9. prosinca 2013. o djelotvornim mjerama integracije Roma u državama članicama, SL C 378, 24.12.2013., str.1.; Komunikacija Komisije: Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast, COM(2010) 2020 final.; Javna rasprava o europskom stupu socijalnih prava http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/towards-european-pillar-social-rights/public_en.

⁸ Članak 5. stavak 2. točka (e) Uredbe o osnivanju Agencije.

⁹ Osnovan Uredbom (EU) br. 439/2010, SL L 132, 29.5.2010., str. 11.

¹⁰ Osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004, SL L 349, 25.11.2004., str. 1.

¹¹ Osnovan Uredbom (EZ) br. 1922/2006, SL L 403, 30.12.2006., str. 9.

¹² Osnovan Uredbom (EZ) br. 45/2001, SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

¹³ Osnovana Uredbom (EZ) br. 460/2004, SL L 077, 13.3.2004., str. 1.

¹⁴ Osnovan Odlukom Vijeća 2002/187/PUP, SL L 63, 6.3.2002., str. 1.

¹⁵ Osnovan Odlukom Vijeća 2009/371/PUP, SL L 121, 15.5.2009., str. 37.

¹⁶ Osnovana Odlukom Vijeća 2005/681/PUP, SL L 256, 1.10.2005., str. 63.

¹⁷ Osnovana Uredbom (EEZ) No 1365/75, SL L 139, 30.5.1975., str. 1.

¹⁸ Osnovana Uredbom (EU) br. 1077/2011, SL L 286, 1.11.2011., str. 1.

¹⁹ Presuda od 6. svibnja 2008. Parlament protiv Vijeća u predmetu C-133/06, ECR 2008 str. I-3189.

- **Supsidijarnost**

U članku 5. stavku 1. Uredbe o osnivanju Agencije predviđeno je da Vijeće donosi Višegodišnji okvir Agencije svakih pet godina na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom. Riječ je stoga o obveznoj inicijativi EU-a koja se ponavlja i kojom se omogućuje potvrđivanje ili ažuriranje tematskih područja na koja bi Agencija trebala usmjeriti svoje djelovanje u sljedećem petogodišnjem razdoblju.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je proporcionalan jer slijedi format i područje primjene propisane Uredbom. Komisija u tom smislu nema slobodu. Treba napomenuti i da je Agencija osnovana u cilju razvoja skupa relevantnih, objektivnih, pouzdanih i usporedivih informacija i podataka o pitanjima temeljnih prava na europskoj razini radi upotpunjavanja znanja u područjima obuhvaćenima Višegodišnjim okvirom. Trenutačno ne postoji lakši način da se na jednom mjestu prikupljaju usporedive relevantne informacije o ljudskim pravima iz svih država članica kojima se podupire razvoj politika utemeljenih na dokazima u EU-u u području temeljnih prava. To je potvrđeno vanjskom evaluacijom Agencije provedenom 2012.²⁰

- **Odabir instrumenta**

Ne može se odabrati instrument koji će se upotrebljavati. U članku 5. Uredbe propisano je da Višegodišnji okvir Agencije donosi Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

U skladu s člankom 352. UFEU-a koji je pravna osnova za prijedlog, Vijeće donosi svoju odluku jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon dobivanja suglasnosti Europskog parlamenta.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacija**

U skladu s člankom 30. stavkom 4. Uredbe, vanjska evaluacija provedena je 2012.²¹ Nakon evaluacije donesena je pozitivna ocjena primjerenosti pomoći i stručnosti Agencije. Nova vanjska evaluacija bit će provedena 2017. i odnosit će se na napredak i postignuća od posljednje evaluacije. Njome će biti obuhvaćen način na koji je Agencija provodila svoj program rada u skladu s Višegodišnjim okvirom za razdoblje 2013. – 2017. (vidjeti i točku 5. u nastavku za druge mehanizme praćenja, evaluacije i izvješćivanja).

- **Savjetovanje s dionicima i prikupljanje i primjena iskustva**

Uredbom je propisano da se Komisija u pripremi prijedloga Višegodišnjeg okvira mora savjetovati s upravnim odborom Agencije. Komisija je zamolila upravni odbor Agencije na njegovu sastanku od 19. – 20. svibnja 2015. da pripremi temelj za mišljenje koje će se dostaviti Komisiji početkom 2016. Mišljenje o stajalištima upravnog odbora u vezi s revizijom postojećeg Višegodišnjeg okvira dostavljeno je Komisiji 1. ožujka 2016.²² Mišljenje se temelji na razgovorima održanima tijekom sastanka Upravnog odbora u rujnu 2015., ciljanog savjetovanja s dionicima održanog u rujnu 2015., sastanku dionika iz

²⁰ Ramboll, Evaluacija Europske agencije za temeljna prava, završno izvješće, studeni 2012., str. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf, točka 3.4.

²¹ Ramboll, Evaluacija Europske agencije za temeljna prava, završno izvješće, studeno 2012., str.63., http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²² <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

studenoga 2015., mišljenju znanstvenog odbora Agencije i srednjoročnoj reviziji aktivnosti Agencije između 2013. – 2015.²³ Komisija se o svom nacrtu prijedloga savetovala i s Upravnim odborom Agencije na sastanku održanom 19. – 20. svibnja 2016.

Nakon srednjoročne revizije aktivnosti Agencije od 2013. do 2015. donesen je zaključak o relevantnosti tematskih ciljeva trenutnog Višegodišnjeg okvira te o potrebi daljnjeg razvoja stručnosti Agencije i objedinjenog skupa podataka u tim područjima. Taj zaključak posebno se temelji na izvješćima o pregledu stanja u kojima su ocijenjena postignuća za svako tematsko područje i navedena preliminarna analiza ostvarenog učinka u različitim tematskim područjima.

Savjetovanje s ciljanim dionicima²⁴ temeljilo se na upitniku o Višegodišnjem okviru i njegovoj reviziji. Ukupno 86 % ispitanika zaključilo je da su teme iz trenutnog Višegodišnjeg okvira još relevantne i da bi ih trebalo zadržati u novom Višegodišnjem okviru Agencije za razdoblje 2018. – 2022. To je potvrđeno na sastanku dionika u studenome 2015., u mišljenju Znanstvenog odbora i u mišljenju Upravnog odbora Agencije od 1. ožujka 2016.

• Procjena učinka

U članku 5. Uredbe propisano je da tematska područja djelovanja Agencije moraju biti propisana u petogodišnjem Višegodišnjem okviru koji donosi Vijeće na prijedlog Komisije. Trenutačni Višegodišnji okvir (2013. – 2017.) ističe na kraju 2017. Izrada prijedloga novog Višegodišnjeg okvira stoga je obvezna zadaća u skladu s Uredbom koja se ponavlja. Nije izborna. Nadalje, teme iz prethodno Višegodišnjeg okvira i dalje su relevantne. Jedna od njih jest obvezna borba protiv rasizma, ksenofobije i povezanih oblika netrpeljivosti kako je propisano u članku 5. stavku 2. točki (b) Uredbe. Stoga nema mnogo slobode ni u pogledu tema.

Višegodišnji okvir nema utjecaja na proračun (vidi točku 4.).

U kompletu alata za bolju regulativu jasno je navedeno da je procjena učinka potrebna samo kada će očekivani gospodarski, okolišni ili društveni učinci djelovanja EU-a vjerojatno biti znatni, što nije slučaj za Višegodišnji okvir. U kompletu alata također je navedeno da procjena učinka nije nužna „*kada Komisija ima malo izbora ili kada uopće nema izbora (na primjer, kada Komisija provodi odluke o politici za koje je već provedena procjena učinka)*”²⁵. To se odnosi na Višegodišnji okvir i na Uredbu za koju je provedena procjena učinka kojom je bila obuhvaćena obveza Višegodišnjeg okvira, Komisija nema izbora nego svakih pet godina mora izraditi prijedlog Višegodišnjeg okvira.

U skladu sa zahtjevima iz smjernica, nepostojanje procjene učinka i obrazloženje istaknuti su u planu prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema izravan utjecaj na proračun EU-a. Višegodišnjim okvirom utvrđuje se tematski okvir unutar kojeg Agencija mora obavljati svoje zadaće. Agencija će razvijati projekte u područjima svojeg Višegodišnjeg okvira i u skladu s ljudskim i financijskim

²³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁴ Upitnik je poslan na adrese petstotinjak ciljanih sudionika u organizacijama civilnog društva i nacionalnim tijelima za zaštitu ljudskih prava (tijela za zaštitu jednakosti, nacionalne institucije za zaštitu ljudskih prava i institucije pravobranitelja). Rezultati su dostupni na: <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm.

resursima u godišnjem proračunu Agencije koji je donijelo proračunsko tijelo. To će biti detaljno opisano u programskim dokumentima Agencije.

5. OSTALI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

U skladu s člankom 12. stavkom 6. točkom (a) Uredbe Upravni odbor Agencije donosi program rada Agencije u skladu s Višegodišnjim okvirom nakon donesenog mišljenja Komisije i Znanstvenog odbora. Time se doprinosi osiguravanju usklađenosti djelovanja Agencije s Višegodišnjim okvirom.

Nadalje, Agencija izrađuje strateški plan za razdoblje obuhvaćeno Višegodišnjim okvirom u kojem utvrđuje svoje ciljeve i očekivane rezultate za svako od tematskih područja. On služi kao smjernica za izradu programskih dokumenata.

Agencija objavljuje godišnje izvješće o radu u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (g) Uredbe i redovito obavlja unutarnje evaluacije svojeg rada na temelju Višegodišnjeg okvira, strateškog plana i programskih dokumenata. Višegodišnja revizija provedena je u studenome 2015. i njome je obuhvaćeno razdoblje 2013. – 2015.²⁶ Utemeljena je na izvješćima o pregledu stanja za svako od tematskih područja obuhvaćenih Višegodišnjim okvirom i u njoj su prikazana glavna postignuća. Revizijom je dobivena i preliminarana analiza učinka na ostvarenje „ciljeva” i „očekivanih rezultata” predviđenih u strateškom planu Agencije za razdoblje 2013. – 2017.²⁷ za svako tematsko područje. O tome je razgovarao Upravni odbor na svojem sastanku održanom u rujnu 2015. Pregledom stanja i srednjoročnom revizijom doprinijelo se i razmatranju tematskih područja za Višegodišnji okvir Agencije za razdoblje 2018. – 2022.

Nadalje, kako je navedeno u točki 3., vanjska evaluacija provedena je 2012.²⁸ Nova vanjska evaluacija bit će provedena 2017.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

– Pristup pravosuđu i žrtve zločina: Ta područja već jesu tematska područja rada Agencije u skladu s Višegodišnjim okvirom za 2013. – 2017. Ona su blisko povezana jer obuhvaćaju put prema učinkovitom pravosuđu za građane. Stoga se mogu ponovno razvrstati u cilju pojednostavnjenja Višegodišnjeg okvira. U Stockholmskom programu istaknuta je potreba za boljim pristupom pravosuđu u EU-u i za boljom potporom žrtvama zločina u EU-u. U svojoj Komunikaciji o Agendi EU-a za pravosuđe za 2020.²⁹ Komisija je spomenula važnost olakšavanja pristupa pravosuđu pod jednakim uvjetima u državama članicama i osiguravanja brzog, pouzdanog i dostojnog lijeka, uključujući „izvansudska” rješenja. U njoj su istaknuti napor EU-a za zaštitu prava žrtava zločina³⁰ i poštovanje prava na učinkovit

²⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_strategic_plan_en.pdf.

²⁸ Ramboll, Evaluacija Europske agencije za temeljna prava, završno izvješće, studeno 2012., str.63., http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²⁹ COM(2014) 144 final

³⁰ Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP, SL L 315, 14.11.2012., str. 57. Direktiva Vijeća 2004/80/EZ od 29. travnja 2004. o naknadi žrtvama kaznenih djela SL L 261, 6.8.2004., str. 15.; Direktiva 2011/99/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o europskom nalogu za zaštitu, SL L 338, 21.12.2011., str. 2.; Uredba (EU) br. 606/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim pitanjima, SL L 181, 29.6.2013., str. 4.

pravni lijek. Europsko vijeće istaknulo je u svojim Zaključcima od 27. lipnja 2014. o strateškim smjernicama za područje slobode, sigurnosti i pravde da je potrebno još pojednostavniti pristup pravosuđu, promicati učinkovite pravne lijekove i pojačati zaštitu žrtava. Agencija je pozvana da u okviru toga angažira svoje stručnjake. Prethodnih je godina Agencija postupno razvijala svoju stručnost u tom području. Na primjer, objavila je izvješće o žrtvama zločina u EU-u³¹, izvješće o ozbiljnom iskorištavanju radne snage³² i opsežne ankete s pitanjima o iskustvima ispitanika kao žrtava kaznenih djela (istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji, istraživanje o LGBT osobama, istraživanje o iskustvima Židova i percepcijama antisemitizma, istraživanja o nasilju nad ženama)³³. Agencija je izradila i opća izvješća o pristupu pravosuđu, uključujući pristup u specifičnim okolnostima (npr. tražitelji azila, zaštita podataka, djeca te u vezi sa slobodom poslovanja), objavila je internetske smjernice o tome kome se obratiti za ostvarivanje pravne zaštite (koje će biti uvrštene na portal e-pravosuđe do kraja 2016.) i trenutačno radi na Priručniku o pristupu pravosuđu u Europi³⁴. Kako bi se Agenciji omogućilo da obavlja svoj posao u tim područjima te da dalje razvija svoju stručnost i gradi skup pouzdanih i usporedivih podataka, ta tematska područja trebalo bi potvrditi u Višegodišnjem okviru za razdoblje 2018. – 2022. To je istaknuto i tijekom unutarnjih evaluacija Agencije i javnog savjetovanja koje je Agencija pokrenula u jesen 2015. u kojem je velika većina ispitanika izjavila da bi trebalo zadržati ista ciljna područja. Zadržavanje tih ciljnih područja podržava Upravni odbor Agencije.

– Jednakost i nediskriminacija: Očekuje se da će Agencija nastaviti prikupljati podatke o diskriminaciji i jednakosti. To je bilo središnje područje Višegodišnjeg okvira za 2013. – 2017. i tako bi trebalo i ostati. Kako bi se pojednostavnio tekst iz prethodnog Višegodišnjeg okvira, trebalo bi govoriti o jednakosti i nediskriminaciji općenito, a ne nabrajati konkretne razloge za diskriminaciju obuhvaćene člankom 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Treba napomenuti i da bi se pitanja spola trebala obrađivati samo na temelju bliskog savjetovanja i suradnje s EIGE-om koji ima posebnu ovlast zaprikupljanje podataka o ravnopravnosti spolova i diskriminaciji na temelju spola. Agencija je posljednjih godina objavila niz važnih izvješća o jednakosti i nediskriminaciji (osobe s invaliditetom³⁵, diskriminacija na osnovi spolne orijentacije³⁶, stanje jednakosti u EU-u³⁷). Istraživanje Europske unije o manjinama i diskriminaciji (EU-MIDIS II)³⁸ redovito će se ponavljati kako bi se mogli utvrditi trendovi. Nadalje, Agencija ima posebnu ulogu u okviru Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. Kontinuiran rad Agencije na jednakosti i nediskriminaciji bit će važan za jačanje svijesti o problemima na terenu i za daljnje podupiranje donošenja politike u tom području. Podršku su izrazili i dionici Agencije tijekom savjetovanja te Upravni odbor Agencije.

– Informacijsko društvo i, posebno, poštovanje privatnosti i zaštita osobnih podataka: Digitalnom agendom za Europu³⁹ Europska komisija istaknula je ključnu ulogu informacijskih i komunikacijskih tehnologija, a posebno interneta kao „ključnog medija za gospodarske i društvene aktivnosti: za poslovanje, rad, igru, komunikaciju i slobodno

³¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims>.

³² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

³³ <http://fra.europa.eu/en/research/surveys>.

³⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/handbook-access-justice-europe>.

³⁵ <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>.

³⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbt>.

³⁷ <http://fra.europa.eu/en/opinion/2013/fra-opinion-situation-equality-european-union-10-years-initial-implementation-equality>.

³⁸ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>.

³⁹ COM(2010) 245 final

izražavanje.” Taj pristup potvrđen je i u Strategiji jedinstvenog digitalnog tržišta. U Strategiji se posebna pozornost posvećuje njezinu učinku na temeljno pravo slobode izražavanja i informiranja..

Bit će važno učvrstiti povjerenje i sigurnost na internetu te osigurati pristup mnoštvu informacija, izvora i stajališta. To se može postići rješavanjem pitanja temeljnih prava u kiberprostoru, posebno jačanjem politika za zaštitu i jačanje slobode i pluralizma medija, poticanjem medijske pismenosti, zaštite privatnosti i osobnih podataka te borbom protiv kiberkriminala. EU je poduzeo konkretne inicijative, poput donošenja Direktive o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije⁴⁰, Strategije EU-a za kibernetičku sigurnost⁴¹, razvoja Europskog centra za kibernetički kriminal u okviru Europol, donošenja Direktive o trgovanju ljudima⁴² i novog zakonodavnog okvira EU-a za zaštitu podataka⁴³. Uz to, temeljna prava na internetu važan su dio upravljanja internetom.

Agencija je izradila niz studija u području zaštite podataka poput Priručnik o europskom zakonodavstvu o zaštiti podataka⁴⁴ i studije o pravnim lijekovima koji su dostupni osobama u vezi s praksama nadzora⁴⁵, a trenutačno radi na studiji o utjecaju uporabe biometrijskih podataka na temeljna prava⁴⁶. Važno je da Agencija poveća svoju stručnost i prikupi podatke o pitanjima temeljnih prava povezanih s digitalnim svijetom – uključujući medijski sadržaj – i upravljanjem internetom te o problemima na terenu povezanim s provedbom prava EU-a u ovom području. Agencija će blisko surađivati s drugim agencijama EU-a i dionicima u tim područjima, među ostalim s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, Europskim odborom za zaštitu podataka, ENISA-om, eu-LISA-om i Zajedničkim istraživačkim centrom (JRC).

– Pravosudna i policijska suradnja: U svojoj Komunikaciji o Agendi EU-a za pravosuđe za 2020.⁴⁷ Komisija je istaknula važnost jačanja uzajamnog povjerenja izgradnjom mostova između različitih pravosudnih i administrativnih sustava država članica. To se odnosi na građanska, trgovačka i kaznena pitanja te podrazumijeva poticanje suradnje pravosudnih i upravnih tijela te tijela za provedbu zakona i razvoj minimalnih standarda u cijelom EU-u. Važno je da Agencija može svojim istraživanjima i podacima podupirati inicijative usmjerene na jačanje pravosudne suradnje. Ovo bi tematsko područje stoga trebalo zadržati u Višegodišnjem okviru za razdoblje 2018. – 2022.

⁴⁰ Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP, SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

⁴¹ Zajednička Komunikacija Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Strategija Europske unije za kibernetičku sigurnost: otvoren, siguran i zaštićen kibernetički prostor”, JOIN/2013/01 final.

⁴² Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP, SL L 101, 15.4.2011., str.1.

⁴³ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, SL L 119, 4.5.2016., str. 89.; Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka i stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 199, 4.5.2016., str. 1.;

⁴⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁵ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/national-intelligence-authorities-and-surveillance-eu-fundamental-rights-safeguards-and>.

⁴⁶ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁷ COM(2014) 144 final

Treba napomenuti da je Vijeće isključilo pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima iz Višegodišnjeg okvira za 2013. – 2017. Međutim, Komisija je bila uključila to područje u svoj prijedlog iz 2011.⁴⁸ Europski parlament tisto se tako snažno zalagao za uključivanje policijske suradnje i suradnje u kaznenim stvarima u postojeći Višegodišnji okvir Agencije i izrazio je duboko žaljenje što u tom pogledu nije uspio postići dogovor s Vijećem⁴⁹. Od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, pravosudna suradnja u kaznenim stvarima dio je pravne stečevine EU-a i u tom su području poduzete važne inicijative EU-a, na primjer osnivanje Ureda europskog javnog tužitelja⁵⁰ i izrada zajedničkih standarda za zaštitu prava osumnjičenih i optuženih osoba u kaznenim postupcima⁵¹. Europsko vijeće istaknulo je u svojim Zaključcima od 27. lipnja 2014. o strateškim smjernicama za područje slobode, sigurnosti i pravde, među ostalim, da je potrebno dalje ulagati napore u jačanje prava osumnjičenih i optuženih osoba u kaznenim postupcima. Agencija je pozvana da u okviru toga angažira svoje stručnjake u t. Nadalje, na kraju 2014. završila je prijelazna faza utvrđena u Ugovoru iz Lisabona za područje pravosuđa. Time su ukinuta ograničenja pravosudne kontrole Suda Europske unije i uloge Komisije kao čuvara Ugovora u području policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima. Podaci i informacije o stanju na terenu stoga su važni kako bi Komisija mogla obavljati svoju ulogu praćenja. Rad Agencije u području kaznenog pravosuđa već se pokazao korisnim, što su pokazala *ad hoc* istraživanja provedena na zahtjev Komisije (o djeci u kaznenim postupcima⁵², o premještanju zatvorenika⁵³, pravu na tumačenje, prevođenje i obavješćivanje u kaznenim postupcima⁵⁴). Ona bi sada u cijelosti trebala biti dio teme o pravosudnoj suradnji. To je snažno podržao Upravni odbor Agencije u svojem mišljenju, a spomenuto je i u vanjskoj evaluaciji Agencije koja je provedena 2012.⁵⁵

To vrijedi i za policijsku suradnju koja bi trebala biti izričito spomenuta u Višegodišnjem okviru za razdoblje 2018. – 2022. Važnost jačanja policijske suradnje već je naglasilo

⁴⁸ Komisijin prijedlog Odluke Vijeća o uspostavi Višegodišnjeg okvira Agencije Europske unije za temeljna prava za 2013. – 2017., COM(2011) 880 final.

⁴⁹ Rezolucija P7_TA(2012)0500 od 12. prosinca 2012. o stanju temeljnih prava u EU-u (2010. – 2011.), stavak 45.; Izvješće Izvjestitelja o trenutnom Višegodišnjem okviru: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0361&language=EN>.

⁵⁰ Prijedlog Uredbe Vijeća o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja, COM(2013) 534, COM(2013) 534 final.

⁵¹ Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima, SL L 280, 26.10.2010., str. 1.; Direktiva 2013/48/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhiđenog naloga te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima, SL L 294, 6.11.2013., str. 1.; Direktiva (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku, SL L 65, 11.3.2016., str. 1.; Direktiva 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima, SL L 132, 21.5.2016., str. 1.; Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o privremenoj pravnoj pomoći za osumnjičene ili optužene osobe lišene slobode i pravnoj pomoći u postupcima na temelju europskog uhiđenog naloga, COM(2013) 824 final;

⁵² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-childrens>.

⁵³ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/rehabilitation-and-mutual-recognition-practice-concerning-eu-law-transfer-persons>.

⁵⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/right-interpretation-and-translation-and-right-information-criminal-proceedings-eu>.

⁵⁵ Ramboll, Evaluacija Europske agencije za temeljna prava, završno izvješće, studeno 2012., str.63., http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf. Nakon vanjske evaluacije Agencije iz 2012. zaključeno je da isključivanje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima iz Višegodišnjeg okvira nije u skladu s perspektivom europskih građana (vidi str. vii. 63., 71. i 97.).

Europsko vijeće u svojim zaključcima od 27. lipnja 2014. , a još je jasnija postala nakon terorističkih napada na države članice EU-a tijekom 2015. Dimenzija temeljnih prava od ključne je važnosti u tom pogledu. Komisija je to istaknula u svojoj komunikaciji o Europskom programu sigurnosti⁵⁶. U tom području Agencija je pružila i vrijednu potporu na temelju *ad-hoc* zahtijeva službi Komisije. Na primjer, sastavila je dokument „Dvanaest operativnih pitanja o temeljnim pravima za tijela za provedbu zakona pri obradi podataka iz evidencije imena putnika (PNR)” u okviru pomoći državama članicama da razviju odgovarajuće standarde temeljnih prava pri obradi podataka iz PNR-a. Pojačana policijska suradnja potrebna je i zbog izbjegličke krize koja je prouzročila povećanje trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata. Važno je da Agencija može pouzdanim i usporedivim podacima te prikupljanjem najboljih praksi podržavati inicijative u područjima poput suzbijanja krijumčarenja migranata, organiziranog kriminala i terorizma.

– Migracije, granice, azil i integracija izbjeglica i migranata: Zbog naglog povećanja broja tražitelja azila migracija je posljednjih godina postala važan prioritet Komisije, što je istaknuo predsjednik Juncker u govoru o stanju Unije od 9. rujna 2015. i što dokazuje donošenje Europskog migracijskog programa u svibnju 2015.⁵⁷ te brojne inicijative koje je Komisija već poduzela ili će poduzeti u tome području. U tim okolnostima i uzimajući u obzir povećanje migracijskih tokova prema EU-u, rad Agencije od ključne je važnosti za isticanje problema na terenu. Agencija bi trebala nastaviti raditi na prikupljanju podataka na tu temu u suradnji s drugim agencijama EU-a, ponajprije EASO-om i FRONTEX-om. Agencija je posljednjih godina već objavila niz izvješća (npr. „vraćanje / premještanje ugrožene djece koja su državljani EU-a”, „socijalno uključivanje i sudjelovanje migranata u društvu”, „alternative zadržavanju tražitelja azila i osoba u postupku vraćanja”, „troškovi isključivanja iz zdravstvene skrbi – slučaj migranata bez zakonitog boravka”, „temeljna prava na kopnenim granicama: nalazi s odabranih graničnih prijelaza Europske unije”, „zakoniti kanali ulaska u EU-u osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita: paket alata”, „temeljna prava u zračnim lukama i na kopnenim granicama”, „priručnik o europskom pravu u područja azilu, granica i useljavanja”)⁵⁸ i sudjelovala je u aktivnostima osposobljavanja graničnih policajaca u području temeljnih pravau suradnji s FRONTEX-om. Objavljuje i redovite zbirke podataka o trenutačnom stanju migracije u EU-u⁵⁹. Kada je riječ o integraciji migranata (uključujući izbjeglice), Agencija će tijekom 2016. i 2017. provoditi dva glavna projekta za integraciju migranata. Prvi je drugi krug istraživanja EU-a o manjinama i diskriminaciji (EU-MIDIS II) kojim će se omogućiti utvrđivanje trendova. Drugo, prikupljanje informacija o nacionalnim i regionalnim/lokalnim politikama o socijalnom uključivanju i sudjelovanju migranata u društvuu okviru Agencijine istraživačke mreže FRANET (SIMPS). Te važne aktivnosti u području diskriminacije migranata i socijalnog uključivanja morat će se nastaviti nakon 2018. Dionici većinom podržavaju kontinuirani rad Agencije na pitanjima migracija. Upravni odbor Agencije pozvao ju je da dalje radi na tim pitanjima.

– Rasizam, ksenofobija i povezana netrpeljivost: ovo tematsko područje mora se uključiti u Višegodišnji okvir u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) same Uredbe. Rasizam, ksenofobija i drugi oblici netrpeljivosti u porastu su u EU-u, na internetu i izvan njega. Sve veći izazovi javljaju se u okviru borbe protiv terorizma i radikalizacije te u

⁵⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europski program sigurnosti, COM(2015) 185 final

⁵⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski migracijski program, COM(2015) 240 final.

⁵⁸ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders>.

⁵⁹ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews>.

području migracija. EU iskorištava zajednički okvir za borbu protiv terorizma i ksenofobije⁶⁰ što Komisija pomno prati. Na prvom Komisijinu Godišnjem kolokviju o temeljnim pravima izrađen je popis djelovanja za borbu protiv zločina iz mržnje i govora mržnje te za poticanje uključive snošljivosti u EU-u⁶¹. Za vrijeme Kolokvija istaknuto je da nema dovoljno pouzdanih i usporedivih podataka o govoru mržnje. Stoga je važno da Agencija svoju pomoć državama članicama usmjeri na ostvarivanje napretka u tom području, među ostalim razvojem zajedničke metodologije za evidentiranje zločina iz mržnje. Ona bi to trebala činiti u suradnji s Eurostatom. Nadalje, važno je da Agencija redovito ponavlja svoja opsežna istraživanja, poput onog o antisemitizmu, u cilju utvrđivanja trendova i prikuplja skup podataka o mržnji protiv Muslimana i zasebni skup podataka o ksenofobiji u kontekstu migracije.

– Prava djeteta: Promicanje i zaštita prava djeteta uključeni su u Povelju Europske unije o temeljnim pravima i prioritet su za EU. To je bilo važno područje rada Agencije u skladu s Višegodišnjim okvirom za 2013. – 2017. Agencija je objavila brojna istraživanja o pravima djeteta koja su bila važna i za mnoga druga područja politika poput azila i migracija, socijalne uključenosti, pravosuđa, nediskriminacije, rasizma i ksenofobije, nasilja protiv djece, zaštite djece i dobrobiti djece⁶². Komisija organizira godišnji Europski forum o pravima djeteta⁶³ i nedavno je poduzela korake u području sustava za zaštitu djece⁶⁴ i djece koja migriraju⁶⁵. Istraživanja i podaci usmjereni na djecu od ključne su važnosti za podupiranje i oblikovanje inicijativa na razini EU-a i nacionalnih inicijativa. Važno je da prava djeteta ostanu jedno od područja rada Agencije u razdoblju 2018. – 2022. kako bi ona mogla prikupljati podatke i pratiti napredak i trendove u pitanjima poput pravosuđa prilagođenog djeci i djece u ranjivim situacijama primjenjujući pokazatelje o pravima djeteta koje je razvila. To je snažno podržao Upravni odbor Agencije.

– Integracija i društveno uključivanje Roma: Integracija Roma očit je prioritet EU-a. U Okviru EU-a za nacionalne strategije integracije Roma do 2020 zahtijeva se od Agencije da u svim državama članicama prikuplja podatke o položaju Roma u pogledu pristupa zapošljavanju, obrazovanju, zdravstvenoj skrbi i stanovanju te da radi s državama članicama na razvoju metoda praćenja kojima se može osigurati usporedna analiza stanja Roma u cijeloj Europi. Agencija je posljednjih godina postala stručna za prikupljanje podataka o Romima, što dokazuju njezina izvješćima o položaju Roma u 11 država članica, o položaju romskih građana EU-a koji se sele i naseljavaju u druge države članice EU-a te istraživanje EU-a o manjinama i diskriminaciji⁶⁶. Oba dionika zatražila su zadržavanje Roma kao glavnog prioriteta što je jasno iz rezultata javnog savjetovanja koje je provela Agencija. To je jasno podržao i Upravni odbor Agencije. Agencija bi stoga trebala nastaviti ulagati napore u pružanje podataka svim državama članicama na temelju skupa pokazatelja o integraciji Roma koje će razviti Agencija i kojima se nadopunjuje internetski alat za izvješćivanje koji je razvila Komisija. Socijalnom uključivanju treba posvetiti posebnu pozornost u svjetlu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti koja je jedan od pet ciljeva strategije rasta Europa 2020. Iskustvo Agencije s prikupljanjem informacija o socijalnoj isključenosti Roma i drugih

⁶⁰ Okvirna odluka Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima, SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

⁶¹ http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_en.pdf.

⁶² <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

⁶³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/index_en.htm.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/protection-systems/index_en.htm.

⁶⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o trenutačnom stanju provedbe prioriternih mjera u okviru Europskog migracijskog programa COM(2016) 85 final i njezin Prilog 6. o postojećim mjerama za doprinos zaštiti djece migranata.

⁶⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/roma>.

manjina i ranjivih skupina (na primjer istraživanjima poput EU-MIDIS: istraživanje EU-a o manjinama i diskriminaciji ili projektima poput SIMPS-a: prikupljanje informacija o nacionalnim i regionalnim/lokalnim politikama o socijalnoj uključenosti i sudjelovanju migranata u društvu) također bi moglo biti korisno za budući rad Agencije, na primjer u kontekstu budućeg istraživanja o temeljnim pravima ili u svjetlu prioriteta EU-a povezanih s budućim europskim stupom socijalnih prava. Trebalo bi nastojati uspostaviti komplementarnost i sinergije s radom drugih dionika, na primjer EUROFOND-a ili Eurostata, jačanjem postojeće suradnje. Treba napomenuti da su sudionici u javnom savjetovanju koje je Agencija provela 2015. i Upravni odbor Agencije u svojem mišljenju o sljedećem Višegodišnjem okviru zatražili da Višegodišnji okvir Agencije bude više usmjeren na socijalno uključivanje. To je zatražio i Europski parlament⁶⁷.

⁶⁷

Na primjer, Rezolucija od 14. rujna 2011. o Strategiji EU-a o beskućništvu, Izvješće Izvjestitelja za Preporuku Europskog parlamenta o nacrtu odluke Vijeća koja se odnosi na Višegodišnji okvir za 2013. – 2017.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA**o uspostavi Višegodišnjeg okvira Agencije Europske unije za temeljna prava za 2018. – 2022.**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 352.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta⁶⁸,

djelujući u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Kako bi Agencija Europske unije za temeljna prava (Agencija) mogla pravilno obavljati svoje zadaće, Vijeće svakih pet godina mora donijeti Višegodišnji okvir utvrđujući tematska područja rada Agencije u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 168/2007 o osnivanju Agencije Europske unije za temeljna prava⁶⁹.
- (2) Vijeće je donijelo prvi Višegodišnji okvir Odlukom 2008/203/EZ od 28. veljače 2008. o provedbi Uredbe (EZ) br. 168/2008 u pogledu donošenja višegodišnjeg okvira Agencije Europske unije za temeljna prava za 2007. – 2012.⁷⁰ Vijeće je donijelo drugi Višegodišnji okvir Odlukom 252/2013/EU od 11. ožujka 2013. o uspostavi Višegodišnjeg okvira Agencije Europske unije za temeljna prava.⁷¹
- (3) Višegodišnji okvir trebao bi sadržavati odredbe kojima se osigurava komplementarnost s ovlastima drugih tijela, ureda i agencija Unije kao i Vijeća Europe i drugih međunarodnih organizacija aktivnih u području temeljnih prava. Najrelevantnije agencije i tijela Unije za ovaj Višegodišnji okvir jesu Europski potporni ured za azil (EASO) osnovan Uredbom (EU) br. 439/2010⁷², Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica (FRONTEX) osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004⁷³, Europska migracijska mreža osnovana Odlukom Vijeća 2008/381/EZ⁷⁴, Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) osnovan Uredbom (EZ) br. 1922/2006⁷⁵, Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) osnovan Uredbom (EZ) br. 45/2001⁷⁶, Agencija Europske unije za

⁶⁸ SL C , , str. .

⁶⁹ SL L 53, 22.2.2007, str. 1.

⁷⁰ OJ L 63, 7.3.2008., str. 77.

⁷¹ SL L 79, 21.3.2013., str.1.

⁷² SL L 132, 29.5.2010., str. 11.

⁷³ SL L 349, 25.11.2004., str. 1.

⁷⁴ SL L 131, 21.5.2008., str. 7.

⁷⁵ SL L 403, 30.12.2006., str. 9.

⁷⁶ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA) osnovana Uredbom (EZ) br. 460/2004⁷⁷, Ured Europske unije za pravosudnu suradnju (EUROJUST) osnovan Odlukom Vijeća 2002/187/PUP⁷⁸, Europski policijski ured (EUROPOL) osnovan Odlukom Vijeća 2009/371/PUP⁷⁹, Europska policijska akademija (CEPOL) osnovana Odlukom Vijeća 2005/681/PUP⁸⁰, Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EUROFOUND) osnovana Uredbom (EEZ) br. 1365/75⁸¹ i Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde osnovana Uredbom (EU) br. 1077/2011⁸².

- (4) Tematska područja djelovanja Agencije trebala bi uključivati borbu protiv rasizma, ksenofobije i povezane netrpeljivosti.
- (5) Komisija se u pripremi prijedloga savjetovala s Upravnim odborom Agencije i njegovo pisano mišljenje zaprimila je 1. ožujka 2016. Dodatno se savjetovala s Upravnim odborom Agencije i na sastanku održanom 19. – 20. svibnja 2016.
- (6) Na zahtjev Europskog parlamenta, Vijeća ili Komisije te ako to bude moguće s obzirom na financijske i ljudske resurse, Agencija može djelovati izvan tematskih područja određenih Višegodišnjim okvirom, u skladu s člankom 5. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 168/2007.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1. **Višegodišnji okvir**

1. Uspostavlja se Višegodišnji okvir Agencije Europske unije za temeljna prava (dalje u tekstu: Agencija) za razdoblje 2018. – 2022.
2. U skladu s člankom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 168/2007, Agencija obavlja zadaće definirane člankom 4. stavkom 1. Uredbe u okviru tematskih područja određenih člankom 2. ove Odluke.

Članak 2. **Tematska područja**

Tematska područja iz članka 1. stavka 2. jesu sljedeća:

- (a) pristup pravosuđu i žrtve zločina;
- (b) jednakost i nediskriminacija;
- (c) informacijsko društvo i, posebno, poštovanje privatnosti i zaštita osobnih podataka;
- (d) pravosudna i policijska suradnja;
- (e) migracije, granice, azil i integracija izbjeglica i migranata;

⁷⁷ SL L 077, 13.03.2004., str. 1.

⁷⁸ SL L 63, 6.3.2002., str. 1.

⁷⁹ SL L 121, 15.5.2009., str. 37.

⁸⁰ SL L 256, 1.10.2005., str. 63.

⁸¹ SL L 139, 30.5.1975., str. 1.

⁸² SL L 286, 1.11.2011., str. 1.

- (f) rasizam, ksenofobija i povezana netrpeljivost;
- (g) prava djeteta;
- (h) integracija i društveno uključivanje Roma.

Članak 3.

Komplementarnost i suradnja s drugim tijelima

1. Za potrebe provedbe ovog Višegodišnjeg okvira, Agencija osigurava odgovarajuću suradnju i koordinaciju s relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije, država članica, međunarodnih organizacija i civilnog društva u skladu s člancima 6., 7., 8. i 10. Uredbe (EZ) br. 168/2007.

2. Agencija se bavi pitanjima povezanim s rodnom diskriminacijom samo u okviru svojih aktivnosti povezanih s općim pitanjima diskriminacije iz članka 2. točke (b) i u mjeri do koje je to relevantno, uzimajući u obzir da je za prikupljanje podataka o ravnopravnosti spolova i rodnoj diskriminaciji zadužen Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)⁸³. Agencija i EIGE trebaju surađivati u skladu sa sporazumom o suradnji od 22. studenoga 2010.⁸⁴

3. Agencija surađuje s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, na primjer s Europskom zakladom za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (EUROFOUND)⁸⁵ u skladu sa sporazumom o suradnji od 8. listopada 2009.⁸⁶; s Europskom agencijom za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica (FRONTEX)⁸⁷ u skladu sa sporazumom o suradnji od 26. svibnja 2010.⁸⁸; s Europskim potpornim uredom za azil (EASO)⁸⁹ u skladu s radnim sporazumom od 11. lipnja 2013.⁹⁰; i s Uredom Europske unije za pravosudnu suradnju (EUROJUST)⁹¹ u skladu s memorandumom o razumijevanju od 3. studenoga 2014.⁹² Ona surađuje i s Europskim policijskim uredom (EUROPOL)⁹³, Europskom policijskom akademijom (CEPOL)⁹⁴, Europskom migracijskom mrežom⁹⁵ i s Europskom agencijom za operativno upravljanje velikim informatičkim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)⁹⁶ u skladu s budućim sporazumima o suradnji.

4. Agencija obavlja svoje zadaće u svim područjima povezanim s poštovanjem privatnog života i zaštitom osobnih podataka kako bi pomogla institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te državama članicama da osiguraju da institucije, tijela, uredi i agencije Unije poštuju ta temeljna prava i slobode fizičkih osoba. Pritom osigurava komplementarnost s radom Europskog nadzornika za zaštitu podataka (EDPS)⁹⁷, Europskim odborom za zaštitu

⁸³ Osnovan Uredbom (EZ) br. 1922/2006, SL L 403, 30.12.2006., str. 9.

⁸⁴ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1257-FRA-EIGE-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁵ Osnovana Uredbom (EEZ) No 1365/75, SL L 139, 30.5.1975., str. 1.

⁸⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1961-eurofound-fra-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁷ Osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004, SL L 349, 25.11.2004., str. 1.

⁸⁸ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/891-Cooperation-Agreement-FRA-Frontex_en.pdf.

⁸⁹ Osnovan Uredbom (EU) br. 439/2010, SL L 132, 29.5.2010., str. 11.

⁹⁰ <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-easo-cooperation-agreement-.pdf>.

⁹¹ Osnovan Odlukom Vijeća 2002/187/PUP, SL L 63, 6.3.2002., str. 1.

⁹² http://fra.europa.eu/sites/default/files/mou_fra_-_eurojust.pdf.

⁹³ Osnovan Odlukom Vijeća 2009/371/PUP, SL L 121, 15.5.2009., str. 37.

⁹⁴ Osnovana Odlukom Vijeća 2005/681/PUP, SL L 256, 1.10.2005., str. 63.

⁹⁵ Osnovana Odlukom Vijeća 2008/381/EZ, SL L 131, 21.5.2008., str. 7.

⁹⁶ Osnovana Uredbom (EU) br. 1077/2011, SL L 286, 1.11.2011., str. 1.

⁹⁷ Osnovan Uredbom (EZ) br. 1922/2006, SL L 403, 30.12.2006., str. 9.

podataka, Agencijom za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA)⁹⁸ i Zajedničkim istraživačkim centrom Europske komisije (JRC).

5. Agencija koordinira svoje aktivnosti s aktivnostima Vijeća Europe u skladu s člankom 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 168/2007 i u skladu sa Sporazumom između Europske Unije i Vijeća Europe o suradnji Agencije Europske unije za temeljna prava i Vijeća Europe⁹⁹ na koji se upućuje u tom članku.

Članak 4.
Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

⁹⁸ Osnovana Uredbom (EZ) br. 460/2004, SL L 077, 13.03.2004., str. 1.

⁹⁹ SL L 186, 15.7.2008, str. 7.